

Oredownik

Kreisblatt u. Anzeiger

dla miasta i powiatu Krotoszyńskiego.

für den Kreis und die Stadt Krotoschin.

Telefon 143.

Telefon 143.

<p>Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę.</p> <p>Przedpłata kwartalnie 1,95 mk., z odnośnieniem do domu przez pocztę 24 fen. więcej.</p>	<p>Gena ogłoszeń: od wiersza drobnego lub miejsca odpowiedzialnego 15 fen., od wiersza dubelt. 30 fen.</p> <p>Reklamy 35 fen. od wiersza.</p> <p>Ogłoszenia przyjmuje się najpóźniej do 9-tej godz. przed poł. w dniach wydania.</p>
--	--

<p>Erschein jeden Dienstag, Donnerstag und Sonnabend.</p> <p>Bezugspreis vierteljährlich 1,95 Mk. Durch den Briefträger ins Haus gebracht 24 Pf. mehr.</p>	<p>Inserate die 1-wältige Beirteile oder deren Raum 15 Pf., die 2-wältige Beirteile 30 Pf. Im Reklameteil pro Zeile 35 Pf.</p> <p>Annahme der Inserate bis spätekens 9 Uhr am Erscheinungstage.</p>
--	---

Redakcyja, druk i nakład Fr. Lach'a w Krotoszynie.

Redaktion, Druck und Verlag von Fris Lach, Krotoschin.

Nr. 48. Krotoszyn, wtorek, dnia 22-go kwietnia 1919. Rok 71.

Nr. 48. Krotoschin, Dienstag, den 22. April 1919. 71. Jahrg.

Dział urzędowy.

Rozporządzenie dotyczące usunięcia niemieckich nazw ulic, napisów itd.

§ 1.

Wszelkie niemieckie napisy na stacjach kolejowych, na gmachach publicznych lub umieszczone przez władze lub organa o charakterze publicznym, wszelkie niemieckie napisy przy drogach, torach kolejowych itd. wszelkie niemieckie nazwy ulic, placów itd. należy w czasie do końca kwietnia 1919 usunąć i zastąpić je polskimi.

§ 2.

Wygląd napisów i nazw musi być następujący:

1. tablice: koloru białego,
2. napisy: koloru karmazynowego wzgl. czerwonego,
3. słupy: koloru karmazynowo (czerwono)-białego,
4. gdzie trzeba umieścić orła:
  - a) na białej tablicy osobno okrągła tarcz karmazynowa (czerwona),
  - b) na tej tarczy orzeł polski koloru białego.

Przepisy niniejszego § nie odnoszą się do już ustanowionych napisów (nazw) polskich.

§ 3.

Niezastosowanie się do tego rozporządzenia podlega grzywnie do 10 000 (dziesięciutysięcy) marek i karze więziennej do 2 (dwóch) lat albo jednej lub drugiej karze.

§ 4.

Karze, przewidzianej w § 3, podpadają wszyscy urzędnicy, którzy nie dopilnują zastosowania się do niniejszego rozporządzenia. Poznań, dnia 10. kwietnia 1919.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej.

Adam Poszwiński. X. Adamski.

Dekret,

o 8-godzinym dniu pracy.

- 1) Od dnia ogłoszenia niniejszych przepisów praca robotników lub pracowników we wszystkich zakładach przemysłowych, górniczych, hutniczych, rzemieślniczych oraz w przedsiębiorstwach handlowych trwać ma bez wliczenia przerw odpoczynkowych 8 godzin na dobę.
- 2) Wyjątkowo zezwala się w tych dniach, w których charakter zajęć wymaga dłuższej jednorazowej pracy, na przekroczenie 8 godzin; ogólna liczba godzin pracy w tygodniu nie może jednakże przekraczać 48 godzin, nie wliczając przerw odpoczynkowych.
- 3) Dekret niniejszy nie może za sobą pociągać obniżenia dotychczasowej płacy pracowników.
- 4) Pracodawcy, którzy przekroczą niniejsze przepisy, podlegają w drodze administracyjnej karze do 3000 mk.
- 5) Wykonanie niniejszego dekretu przekazuje się starostom powiatowym wzgl. burmistrzom.
- 6) Czas pracy dla robotników rolnych zostanie unormowany przez osobne rozporządzenie.

Poznań, dnia 9. kwietnia 1919.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej.

Adam Poszwiński. X. Adamski.

Obwieszczenie.

Procederowcy, którzy potrzebują miesięcznie conajmniej 10 ton węgla, koks i brykietów i którzy podług rozporządzenia komisarza Rzeszy dla podziału węgla byli zobowiązani do miesięcznych zgłoszeń, winni zgłoszenia za miesiąc kwiecień nadesłać najpóźniej do 5. kwietnia do Prowincjonalnego Urzędu Węglowego (Poznań, ul. Berlińska 9. I. p.). Wystarczy zgłoszenie w jednym formularzu.

Formularze do zgłoszeń są do nabycia u firmy A. Tomiak, drukarnia - Poznań, ul. Strzelecka 14, (Telefon 1620) po cenie 15 fen. za egzemplarz. Uprasza się o jaknajdokładniejsze wypełnienie formularzy, ponieważ przeciwnym razie zgłoszeń na węgiel się nie uwzględni.

Poznań, dnia 26. marca 1919.

Główny Urząd Żywnościowy.

Oddział Administracyjny.

Ogłoszono

Krotoszyn, dnia 16. kwietnia 1919.

Starosta.

Ämtlicher Teil.

Verordnung,

betreffend die Befeitigung der deutschen Straßennamen, Aufschriften u. s. w.

§ 1.

Alle deutschen Aufschriften: auf Eisenbahnstationen, öffentlichen Gebäuden oder Privathäusern, die durch Behörden oder öffentlich-rechtliche Organe angeordnet oder angebracht worden sind, alle deutschen Aufschriften auf Wegen, Eisenbahnstrecken u. s. w.,

alle deutschen Bezeichnungen der Straßen, Plätze u. s. w. müssen bis Ende April 1919 beseitigt und durch polnische ersetzt werden.

§ 2.

Das Aussehen der Aufschriften und Namen muß folgendermaßen sein:

1. die Tafeln: in weißer Farbe,
2. die Aufschriften: in karmasinfarber bzw. roter Farbe,
3. die Pfähle: in karmasinfarber (roter) — weißer Farbe,
4. dort, wo ein Adler angebracht werden muß:
  - a) auf weißer Tafel ein besonderes karmasinfarbes (rotes) rundes Schild,
  - b) auf diesem Schild ein polnischer Adler in weißer Farbe.

Die Vorschriften dieses § beziehen sich nicht auf bereits in polnischer Sprache angebrachte Aufschriften (Namen).

§ 3.

Zwiderhandlungen gegen diese Bestimmungen werden mit Geldstrafe bis zu zehntausend Mark oder mit Gefängnis bis zu zwei Jahren oder mit einer dieser Strafen bestraft.

§ 4.

Den Strafvorschriften des § 3 unterliegen alle Beamten, die die Ausführung dieser Verordnung nicht überwachen. Poznań, den 10. April 1919.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej.

Adam Poszwiński. X. Adamski.

Verfügung,

betreffend den 8-Uhr-Arbeitstag.

1. Vom Tage der Veröffentlichung dieser Vorschriften an soll die Arbeitszeit der Arbeiter und Angestellten in allen gewerblichen Anstalten, Bergwerken, Hüttenbetrieben, Handwerksbetrieben sowie Handelsgeschäften ohne Hinzurechnung der Ruhepausen 8 Stunden am Tage betragen.
2. Es wird an denjenigen Tagen, an denen die Art der Beschäftigung eine längere einmalige Arbeitszeit erfordert, ausnahmsweise gestattet, die 8 Stunden zu überschreiten; die Gesamtzahl der Arbeitsstunden in der Woche darf jedoch 48 Stunden nicht übersteigen, wobei die Ruhepausen nicht eingerechnet werden.
3. Diese Verfügung darf keine Ermäßigung der bisherigen Löhne der Arbeitnehmer nach sich ziehen.
4. Diejenigen Arbeitgeber, die den vorstehenden Vorschriften zuwiderhandeln, unterliegen im Verwaltungsverfahren einer Strafe bis zu 3000 Mark.
5. Die Ausführung dieser Verfügung wird den Starosten bzw. den Bürgermeistern übertragen.
6. Die Arbeitszeit für landwirtschaftliche Arbeiter wird durch eine besondere Verfügung geregelt werden.

Poznań, den 9. April 1919.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej.

Adam Poszwiński. X. Adamski.

Bekanntmachung.

Die gewerblichen Verbraucher von mindestens 10 Tonnen Kohle, Koks und Briquets monatlich, welche nach den Bekanntmachungen des Reichskohlenkommissars für die Kohlenverteilung zu monatlichen Meldungen verpflichtet werden, haben die Meldungen für den Monat April d. Js. in einem Exemplar an die Provinzial-Kohlenstelle (Posen, Berliner Str. 9 I Tr.) einzureichen.

Die Vordrucke zu den Meldungen sind bei der Firma A. Tomiak, Druckerei, Posen, Schützenstraße 14 (Tel. Nr. 1620) zum Preise von 0,15 Mark für das Stück vorrätig.

Es wird um eine genaue und sorgfältige Ausfüllung des Formulars ersucht, da widrigenfalls die Kohlenanforderung nicht berücksichtigt werden kann. Posen, den 24. März 1919.

Główny Urząd Żywnościowy — Haupt-Ernährungsamt. Verwaltungs-Abteilung.

Veröffentlicht.

Krotoschin, den 16. April 1919.

Der Starost.

Rozporządzenie.

§ 1.

Znosi się wszelkie dotychczasowe rozporządzenia i przepisy wykonawcze, dotyczące:

1. Strączkowych z wyjątkiem grochu,
2. kukurydzy, prosa i latorki,
3. nasion koniczyn i traw,
4. nasion marchwi oraz buraków z wyjątkiem nasion buraków cukrowych,
5. nasion warzywa i włościzny.

§ 2.

Znosi się dotychczasowe rozporządzenia i przepisy, wyznaczające ceny maksymalne lub wytyczne na artykuły wymienione w § 1.

§ 3.

Handel artykułami wymienionymi w § 1. jest wolnym w obszarze zajętem przez Wojska Polskie.

§ 4.

Wywóz artykułów wymienionych w § 1. poza granice obszaru zajętego przez Wojska Polskie jest wzbroniony.

Na wyjątki zezwala Urząd Żywnościowy, tow. z o. p. w Poznaniu, ul. Pawła nr. 7.

§ 5.

Co do grochu i nasion buraków cukrowych obowiązują nadal dotychczasowe przepisy.

Poznań, dnia 24. marca 1919.

Główny Urząd Żywnościowy.

Borowicz, Drwęski, Dykier, Hofmeister, Oskar Marchlewski.

Verordnung.

§ 1. Aufgehoben werden alle bisherigen Verordnungen und Ausführungsbestimmungen betreffend

1. Hülsenfrüchte mit Ausnahme von Erbsen,
2. Mais, Buchweizen und Hirse,
3. Klee und Grassamen,
4. Möhnen- und Rübenamen mit Ausnahme von Zuckerrübenamen,
5. Gemüße- und Küchenkräutersamen.

§ 2. Aufgehoben werden die bisherigen Verordnungen und Bestimmungen, die Höchst- oder Richtpreise für die im § 1 aufgeführten Gegenstände festsetzen.

§ 3. Der Handel mit den im § 1 aufgeführten Gegenständen ist innerhalb des durch das polnische Heer besetzten Gebietes frei.

§ 4. Die Ausfuhr der im § 1 aufgeführten Gegenstände aus dem durch das polnische Heer besetzten Gebiet ist verboten. Ausnahmen werden durch das Getreideamt G. m. b. H. in Posen, Paulikirchstr. Nr. 7, zugelassen.

§ 5. Die bisherigen Bestimmungen betreffend Erbsen und Zuckerrübensamen bleiben in Kraft.

Posen, den 24. März 1919.

Główny Urząd Żywnościowy — Haupt-Ernährungsamt.

Borowicz, Drwęski, Dykier, Hofmeister, Oskar Marchlewski.

Veröffentlicht.

Krotoschin, den 16. April 1919.

Der Starost.

Die Einladung nach Versailles eingetroffen.

Wie berichtet wird, ist beim Auswärtigen Amt eine Note der Entente eingetroffen, die unsere Unterhändler auf den 25. April nach Versailles einlädt. Das Gerücht, daß in der Note auch ein Teil der Friedensbedingungen enthalten sei, bestätigt sich nicht.

Paris, 19. April.

Der Bericht über die diplomatische Lage befragt u. a.: Der Viererrat versammelte sich am Karfreitag-Morgen. Er behandelte die Danziger Frage. Man soll die Bestimmung angenommen haben, wonach Danzig als Freistadt betrachtet wird, dessen Verwaltungsmantel den Polen gegeben wird.

Lokales.

* Die ersten Truppentransporte der Armee Haller passierten in den letzten Tagen den hiesigen Bahnhof. Zu den Zügen, die hier etwa eine Viertelstunde Aufenthalt haben, fand sich jedesmal eine große Menschenmenge ein. Die Truppen, welche gut ausgerüstet sind, tragen zum größten Teil französische Uniformen. Jeder Transport wird von französischen, englischen und amerikanischen Offizieren begleitet. General Haller traf am vergangenen Sonntag früh auf dem hiesigen Bahnhof ein. Er wurde von einer Abordnung des Roten Kreuzes und einer Kompanie Soldaten mit Musik empfangen. Nach kurzem Aufenthalt setzte der General die Reise nach Warschau fort.

AMBI-Dachstein-Maschine für Handbetrieb

arbeitet rasch, sparsam und zuverlässig

Anfragen an:

AMBI, Abt. II K

Charlottenburg 9.

Obwieszczenie.

Miejska Straż pożarna przyjmuje dalszych ochotników.

Zgłoszenia: w środę dnia 23. bm. pomiędzy godz. 7 mą a 8 mą wieczorem przy budynku straży pożarnej w ul. Koźmińskiej.

Krotoszyn, dnia 15. kwietnia 1919.

Dyrektor pożarowy,
Rauch.

1. mistrz pożarowy,
Chmielewski.

Podział kartek na mleko.

nastąpi na
okręg 1-3 w czwartek, dnia 24. kwietnia od godz. 8 1/2-12 przed poł.
" 4 i 5 " 24. " " " 2-3 1/2 po poł.
" 6-8 w piątek, " 25. " " " 8 1/2-12 przed poł.
" 9 i 10 " 25. " " " 2-3 1/2 po poł.

Karty wykazowe i stare kartki na mleko muszą być przedłożone.

Magistral.

Miejski urząd żywnościowy.

Na nadchodzący sezon latowy

polecam się

do wykonywania wszelkich robót blacharskich i dekarских każdego rodzaju, także smolenia dachów.

Karól Semmler,

mistrz blacharski.

Bekanntmachung.

Bei der städtischen Feuerwehr werden noch freiwillige Feuerwehrmannschaften

eingestellt. Meldungen Mittwoch, den 23. d. Mts. abends von 7 bis 8 Uhr beim Spritzenhause in der Koschminersstraße.

Krotoschin, den 15. April 1919.

Der Branddirektor
Rauch.

Der 1. Brandmeister
Chmielewski.

Milcharten-Ausgabe.

Bezirk 1-3 Donnerstag, den 24. April vorm. 8 1/2-12 Uhr

" 4 u. 5 " 24. " nachm. 2-5 1/2 "

" 6-8 Freitag, " 25. " vorm. 8 1/2-12 "

" 9 u. 10 " 25. " nachm. 2-5 1/2 "

Die Ausweiskarten und alten Milcharten sind mitzubringen.

Magistral.

Stadt. Wirtschaftsamt.

Drzewo opałowe

w mniejszych i większych ilościach **na sprzedaż.**

Fabryka maszyn roln.,
ul. słodowa 12.

Brennholz

in kleinen auch großen Posten zu verkaufen.

Maschinenbau-Anstalt
Malzstraße 12.

Znaleziono

portmonek z pieniędzmi,

odebrać takową można w

składzie obuwia

Ludwik Jędrzejczak.

Gefunden

ein Portemonnai m. Inhalt.

Abzuholen bei

Jędrzejczak,
Schuhlager.

Schwarzer Hofhund entlaufen.

Abzugeben

Sonnenstraße 12.

Gasthaus

od. gemischt. Warengeschäft

wird bald zu kaufen oder pachten gesucht. Best. Offert. unter A. 8. postlagernd Krotoschin.

4 und 5 Zimmerwohnung

ab 1. Okt. d. J. zu vermieten.

Hermann Feist

Sonnenstr. 69.

Die ab 15. Dezember vor-

geschriebenen

Mahbücher

sind jetzt erhältlich in der

Kreisblattendruckerei.

Słome

luźną i prasowaną kupuję z każdej stacji i dostawię na życzenie prasy, druku i maszynistów.

Adolf Priwin-Poznań,

ul. Wiktorji 23 hurtowny handel słomy. Telef. 2473.

Stroh

loje und gepreßt kaufe ich ab allen Stationen und stelle auf Wunsch Pressen nebst Draht u. Maschinen.

Adolf Priwin-Posen,

Dittoriastr. 25. Strohhandlung. Telefon 2473.

Kupuje większe ilości
lubinu, wyki
i peluszk.

Roman Krysiński

Ostrów-Krempa

adr. telegr.: Frumentum. Telefon 14.

Bin Käufer für größere Posten
Wicken, Lupinen
und Peluschten.

Cielna krowa

jest na sprzedaż.

kaliska ul. 7.

Alleinstehende Dame sucht per bald oder 1. Juli

unmöbl. Zimmer und Küche.

Offert. unter A. 8. an die Expd. dieser Zeitung.

Eine junge hochtragende Kuh freht zum Verkauf.

Kalischerstr. 7.

Suche Stellung als

Viehmeister

mit eigenem Melker auf großem Gute zum 1. Juli 1919 oder Juni.

Adresse Ober 8. postlag Krotoschin.

Fremdenmeldezettel

sind vorrätig in der

Kreisblattendruckerei.

Ich habe meine Praxis wieder aufgenommen.

Sanitätsrat Dr. Dahmer.

Sacharzt für Ohren, Nasen, Hals- u. Lungenkrankh.

Posen, Viktoriastr. 8 Fernruf 2925.

Privatklinik, Röntgenanrichtung, Höhensonne.